CUVAJ DR. ZLATKO

ZAKON

O ZAŠTITI ZEMLJORADNIKA

UREDBA

O PRVOJ HRVATSKOJ ŠTEDIONICI

PROPISI IZVRŠNOG POSTUPKA

9.6.932

ZAKON

O ZAŠTITI ZEMLJORADNIKA I O STAVLJANJU NA SNAGU POJEDINIH PROPISA ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBJEDJENJU, SA

UREDBOM

O ROKOVIMA ISPLATE ULOGA I DRUGIH DUGOVANJA PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU, TE

POJEDINI PROPISI

ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBJEDJENJU (IZVRŠNOG POSTUPKA)

PRIREDIO:

CUVAJ DR. ZLATKO

ODVJETNIK I JAVNI BILJEŽNIK U V. GORICI (KRAJ ZAGREBA)

CIJENA DIN 10·—

1 9 3 2

U VLASTITOJ NAKLADI

Tisak „Tipografija" d. d., Zagreb

PREDGOVOR

Dne 20. aprila o. g. obnarodovan je u broju 91.—XI. »Službenih Novina« Zakon o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa zakona o izvršenju i obezbjedjenju od 19. aprila o. g., a dne 23. aprila o. g. u broju 94.—XLI. istih novina Uredba Ministarskog Savjeta od 21. aprila o. g. II. br. 11917/k. donešena na osnovu § 5. gornjeg zakona o rokovima isplate uloga i drugih dugovanja Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu na traženje ove same.

Kako navedeni zakon duboko zasjeca u svakodnevni pravni i privredni život pojedinca bio on pravnik ili nepravnik odlučio sam, da ga zajedno sa gornjom uredbom izdam u tekstu kako ga donješe Službene Novine u jednoj knjižici, da mogu biti svakome, kad ih ustreba pri ruci.

Ustanovom § 4. gornjeg zakona stavljeni su na snagu za cijelu državu i propisi §§ 65. st. 1. i 2., 69., 119., 133., 148., 165. st. 5., 209. i 230. zakona o izvršenju i obezbjedjenju od 9. jula 1930. obnarodovanog u Službenim Novinama br. 165.—LXII., a za područje Vrhov. Suda u Sarajevu, Banskog stola u Za-

grebu i Apelacionog Suda u Novom Sadu i propisi § 113. istog zakona, pa sam stoga dodao toj knjižici i te propise zakona o izvršenju i obezbjedjenju, radi laglje uporabe samog zakona o zaštiti zemljoradnika.

Ovaj potonji zakon dobio je prema svom § 9. obaveznu snagu danom njegovog obnarodovanja u Službenim Novinama t. j. 20. aprila o. g. a važi po § 1. dotle, dok se ne donese zakon o konvertiranju zemljoradničkih dugova, ali najdalje do proteka 6 mjeseci od dana kada je ovaj t. j. zakon o zaštiti i t. d. dobio obaveznu snagu. — Jedino ustanova § 4. tog zakona dobila je obaveznu snagu tek 15 dana nakon obnarodovanja t. j. 5. maja o. g.

Po ustanovi pako § 2. tog zakona ima on i svoju natražnu moć do 19. marta o. g. t. j. dana kada je predlog tog zakona podnesen na pretres.

Prema § 9. t. 2. tog zakona ovlašćuje se Ministar Pravde da izda uredbe i uputstva potrebna za izvršenje ovog zakona i to u koliko ova zasjecaju u nadležnost drugih ministara u sporazumu s njime a naročito da propiše bliže odredbe o tom tko se ima smatrati zemljoradnikom i da odredi pojam porodične zadruge u smislu § 6.

Te uredbe i uputstva nijesu do danas izdana. Bit će dakle stvar uredbe i uputstva Ministra Pravde kako će se taj zakon izvršivati, pa se stoga ovdje neću ni upuštati u tumačenje njegovo.

Obzirom pako, na već sada nastala razna tumačenja pojedinih sudova o primjeni tog zakona, naročito o primjeni ustanove § 1., moje

je skromno mišljenje, da se tom ustanovom odlažu samo sve javne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika, a da ista ne isključuje predhodnu sudbenu (ovršnu) pljenitbu, popisom i procjenom pokretnina kao i ovršnu predbilježbu odnosno uknjižbu prava zaloga na nekretnine pojedinog dužnika po odnosnim propisima gpp. — uz stegu zakona o izvršenju i t. d. u cilju stečenja prvenstva pravom zaloga i tako osiguranja vjerovnikove tražbine.

U nadi ali da će se svjetske i naše privredne prilike, koje su dovele do donešenja tog zakona, što prije srediti, želim, da nastupi skori čas da možemo tom zakonu govoriti samo kao zakonu blage uspomene!

U Velikoj Gorici, na Duhove 1932.

Cuvaj Dr. Zlatko.

1/ čl. 3. menični dugovi itd.

4/ ako verovnik neće primiti kamate koje mu dužnik nudi u smislu čl 2 str 2 može odnosnu svotu ili menicu položiti kod sreskog suda (§ 1425 ogz)

2/ ako dužnik u slučaju kad se tražbina utuži, odmah prizna dug i dokaže da je svojim obavezama prema verovniku odgovarao po propisima ovoga zakona, trošak parnice snosiće sam verovnik

čl. 5/ Sud će po služb. dužnosti odbiti predlog verovnika za dozvolu izvršenja ili obezbeđenja ako mu je po spisima poznato, da verovnik za svoju tražbinu ima već dovoljno obezbeđenje, može će to učiniti na zahtjev dužnika a na njegov zahtjev obustaviti već odobreno izvršenje ili obezbeđenje. Dužnik ima dokazati da je verovnik dovoljno obezbeđen.

čl 6/ minist. savet može donositi uredbe sa zakonskom snagom.

čl 7/ Od propisa ovoga zakona izuzima se Narodna banka kr. Jug.

Ovaj zakon stupio na snagu 19.12.932

SADRŽAJ

Vidi uredbu o zaštiti zemljoradnika od 22. novembra 1933 Zbornik 1933 X 1233 str.

Zakon o produženju važnosti zak. o z. zemljoradnika itd. služb. Novine XIV. od 20. Decembra 1932 br. 295.

Čl. 1. : 1) Važnost zak. od 19. 4. 1932 o z. z. i o stavljanju na snagu pojedinih propisa o izvršenju i obezbeđenju osim njegovog § 8, a sa dopunom od 19. 10. 1932 produžuje se od 21. XII. 1932 pa sve dok se ne donese i ne dobije obaveznu snagu novi zakon o z. zemljor. i o kreditiranju kreditnih odnosa u zemlji."

2). Od propisa § 1 z. o z. z. od 19. 4. 1932 izuzimaju se:

a) javne dažbine i pristojbe
b) dugovi od 500.- Din. iz kupovine životnih namirnica, odela i obuće učinjeni posle 20. 10. 1931
c) svi ostali dugovi posle 20. 4. 1932.
d). tražbine za izdržavanje
e) " iz krivičnoga dela
f) " na ime poljske štete (potrice)
g) " na ime plate (nadnice) licu u kućnom ili gospodarstvu zemljoradnika
h). zakupnine i kirije (stanarine)
i) tražbine zanatlija za izvršene zanatske radnje posle 20. 10. 1931.

Čl. 2. 1) Do stupanja na snagu ovoga zakona neplaćene kamate, u koliko ne prelazi visinu dopuštenu postojećim zakonima, odnosno za vreme od 20. 4. 932 visinu dopuštenu propisima § 3 zak. o z. z. od 19. 4. 932, uračunaće se u glavnicu duga."

2). Zemljoradnik je dužan plaćati kamate koje počinju teći od 21. 12. 1932 i to predviđene u § 3 z. o z. z. Verovniku pripada pravo, da i u slučaju ovima

člana 1. stava 1. radi neplaće ove kamate traži nastavak obustavljene javne prinudne prodaje pokretnog ili nepokretnog imanja dužnikovog ili nastavak obustavljene prinudne uprave (sekvestracije) odnosno dozvolu nove prinudne prodaje ili nove sekvestracije, ako takova još nije bila dozvoljena!

vidi dolje sprijeda

ZAKON

od 19 aprila 1932

o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

§ 1.

1) Od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznu snagu odlažu se sve javne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika, koje su u toku, a nove se prodaje takvog imanja ne mogu dozvoliti. Ovo važi dotle, dok se ne donese Zakon o konventiranju zemljoradničkih dugova, ali najdalje do proteka (6) šest mjeseci od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznu snagu. Obustavljaju se za isto vreme sve prinudne uprave (sekvestracije) kao i oduzimanja pokretnih stvari (transferacije) provedene u cilju izvršenja, odnosno obezbeđenja.

2) Naređenje stava 1 važe i za sva lica koja su kao jemci ili kao solidarni dužnici obavezani za dug zemljoradnika.

§ 2.

1) Prinudne javne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog ili nepokretnog imanja zemljoradnika izvršene posle dana, kada je predlog Zakona o zaštiti zemljoradnika podnesen Narodnom Pretstavništvu (19 marta 1932 godine), nište se, ako je kupac sam tražilac izvršenja (ovrhovoditelj), ili ovome u srodstvu ili tazbini do drugog stepena, ili njegov zastupnik (punomoćnik).

2) Kupac je dužan vratiti kupljene pokretne stvari ili nepokretnosti zemljoradniku, kad mu zemljoradnik vrati kupovnu cenu sa 6% godišnjih kamata od dana kad je kupac cenu položio. Ako kupcu nije više mogućno vratiti ove stvari zato što su prešle u treće ruke ili iz koga drugog razloga dužan je nadoknaditi zemljoradniku pravu vrednost koju su ove stvari imale na dan izvršene javne prodaje, a zemljoradnik ima mu i u ovom slučaju istovremno vratiti kupovnu cenu sa 6% godišnje kamate od dana kad je kupac cenu položio. Ovaj povraćaj može se tražiti najdalje u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Isto tako je kupac dužan naknaditi štetu koju bi pretrpeo izvršenik zemljoradnik usled toga, što mu kupac može vratiti stvar samo sa teretom ili u pogoršanom stanju.

3) Za povraćaj nepokretnosti u ponovnu svojinu zemljoradnika ne plaća se prenosna taksa.

4) Za sporove o povraćaju stvari ili o naknadi štete po prednjim stavovima nadležan je izvršni sud, a na području na kojem izvršenje spada u nadležnost opštih upravnih vlasti, nadležan je onaj sreski odnosno prvostepeni (okružni) sud, u čijem je području izvršenje provedeno.

§ 3.

1) Zemljoradnik je dužan da plati na tražbinu, čija je prinudna naplata po propisima § 1 odložena, kamate od 6% godišnje, i to od dana tužbe, osim ako je presudom, poravnanjem ili kakvim drugim (izvršnim naslovom) utvrđena niža kamata.

2) Ako poverilac (verovnik) svojevoljno odobri dužniku zemljoradniku odlaganje plaćanja tražbine, koja je dospela, i to pre podnesene tužbe radi njezine naplate ili pošto odustane od već pokrenute parnice bez traženja ikakvih parničkih troškova, može ugovoriti kamate najviše do 10% na godinu, bez obzira na visinu ranije ugovorene kamate.

3) Maksimalni iznos godišnje kamate imaju se uračunati i sva sporedna plaćanja ili davanja na koja se dužnik obavezao pored kamate, kao što su: provizije, konvencionalne kazne, troškovi i slično.

4) Ugovor o kamati ništavan je, ukoliko uglavljene kamate prelaze ovim paragrafom dopuštenu maksimalnu stopu. Kamate preko stope dopuštene ovim paragrafom ne smeju se dosuđivati ni obezbeđivati ni izvršenjem naplaćivati, pa ma bile utvrđene pravosnažnom presudom ili kakvim drugim osnovom (izvršnim naslovom).

§ 4.

1) Stavljaju se na snagu za celu državu propisi §§ 65 stav 1 i 2, 69, 119, 133, 134, 148, 165 stav 5, 209 i 230 Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 godine. »Službene novine« br. 165—LXII, a za područje Vrhovnog suda u Sarajevu, Banskog stola u Zagrebu i Apelacionog suda u Novom Sadu i propisi § 113 istog Zakona. Ovim se ne dira u važnost propisa §§ 1 i 2 ovog Zakona.

2) Gde se u propisima navedenim u 1 stavu ovoga paragrafa spominje sud, ima se na području Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici podrazumevati izvršna vlast, a ukoliko se ovi propisi pozivaju na propise Zakona o izvršenju i obezbeđenju, koji nisu stavljeni na snagu ovim Zakonom, imaju se podrazumevati odnosni propisi građanskih parničnih postupnika odnosno zakona o izvršenju koji

danas važe u pojedinim područjima Kraljevine, u koliko odgovarajućih propisa ima u ovim zakonima.

3) Propisi §§ 486 i 487 Zakona o postupku sudskom i građanskim parnicama za Srbiju primenjivaće se i nadalje, ukoliko nisu u protivnosti sa propisima spomenutim u 1 stavu.

4) Propisi prednjih stavova primenjivaće se i na izvršenja, koja su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona već u toku, ukoliko prinudna javna prodaja (ovršna dražba) još nije pravosnažno provedena.

§ 5.

Ako koji novčani zavod za vreme trajanja odlaganja u § 1 dođe u teškoću plaćanja usled poremećenja kreditnih odnosa izazvanih bilo opštom kreditnom krizom bilo neobičnim i prekomernim dizanjem uloga, a prema bilansu u to vreme bude aktiva veća od pasive, moći će Ministarski savet po traženju samoga toga zavoda na predlog Ministra trgovine i industrije doneti za svaki takav slučaj uredbu sa zakonskom snagom, kojom će se predvidjeti rokovi isplate uloga i drugih potraživanja kao i sve druge mjere, pa i o reorganizaciji zavoda, potrebne za njegov redovan rad i za bezbeznost ulagača i ostalih verovnika. U tom cilju može

Ministar trgovine i industrije takav novčani zavod i njegovo celo poslovanje staviti pod stalni nadzor svoga komesara.

§ 6.

1) Zemljoradnikom u smislu ovog Zakona smatra se svako lice, koje obrađuje zemlju samo ili sa članovima svoje porodice i čiji oporezovani prihod proizlazi pretežno iz poljoprivrede, ako njegov posed ne prelazi površinu od 75 hektara ziratne (obradive) zemlje (oranice, voćnjaci, vinogradi, livade, izuzev pašnjaka), odnosno kod porodične zadruge 150 hektara ziratne (obradive) zemlje.

2) Za zemljoradnike u smislu propisa stava 1 smatraće se i lica, koja zbog bolesti ili nemanja dovoljno radne snage svoje i svoje porodice ili iz drugih neotklonivih smetanja moraju pomoću drugih lica obrađivati svoju zemlju, dalje, maloletna deca zemljoradnika za trajanja njihove maloletnosti kao i zaostavštine (mase) iza zemljoradnika, dok ne budu predate (uručene) naslednicima.

3) Uverenje o činjenicama iz stava 1 i 2 ovoga paragrafa izdaju opštinske vlasti (opštinski sud, opštinsko poglavarstvo) na zahtev dužnika-zemljoradnika ili na zahtev izvršne vlasti, s tim, da ova uverenja imaju biti potvrđena od sreskog načelstva, osim ako su takva uverenja izdala gradska načelstva kao prvostepene upravne vlasti (§ 19, stav 2 tač., br. 1 Zakona o unutrašnjoj upravi).

§ 7.

Rešenje o odlaganju po propisu § 1 donosi sud (izvršna vlast) po službenoj dužnosti ili na zahtev dužnika, ako sudu nije poznato, da je dužnik zemljoradnik. U ovom drugom slučaju sud (izvršna vlast) tražiće po službenoj dužnosti uverenje iz § 6. Do donošenja pravnosnažnog rešenja o odlaganju iz § 1 obustavlja se izvršni postupak.

§ 8.

1) Propisi ovog Zakona neće se primenjivati na tražbine Narodne banke, Državne hipotekarne banke i Privilegovane agrarne banke.

2) Propisi ovog Zakona, izuzev propisa iz § 4, neće se primenjivati ni na tražbine države, u koliko provodi izvršenje na osnovu građanskih parničnih (izvršnih) zakona, na tražbine samoupravnih tela i njihovih štedionica, zadružnih organizacija koje su osnovane i rade po postojećim zakonima o zadrugama, dalje na tražbine izdržavanja (alimentacije), koje nekom licu pripadaju protiv dužnika na osnovu dužni-

kove dužnosti izdržavanja, na tražbine koje proističu iz krivičnog dela kao ni na tražbine koje su postale posle stupanja na snagu ovoga Zakona. Kao takove se ne smatraju tražbine iz § 3. stava 2.

§ 9.

1) Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a dobija izuzev propisa § 4, obaveznu snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama«*) Propisi § 4 dobijaju obaveznu snagu po proteku 15 dana od dana obnarodovanja ovog Zakona.

2) Ovlašćuje se ministar pravde da izda uredbe i uputstva potrebna za izvršenje ovog Zakona i to u koliko ova zasecaju u nadležnost drugih ministara u sporazumu s njima, a naročito da propiše bliže odredbe o tome, ko se ima smatrati zemljoradnikom i da odredi pojam porodične zadruge u smislu § 6.

Preporučujemo Našem Ministru pravde da ovaj Zakon obnaroduje svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

*) Obnarodovano u »Službenim Novinama« od 20. IV. 1932. broj 91.—XL.

UREDBA

Ministarskog savjeta od 21 aprila 1932. broj II. 11. 917-k donešena na osnovu § 5. Zakona o zaštiti zemljoradnika itd.

o rokovima isplate uloga i drugih dugovanja Prve hrvatske štedione u Zagrebu

Član 1.

Počevši od dana stupanja na snagu ove Uredbe imade Prva hrvatska štedionica u Zagrebu zasebice voditi, upravljati i obračunavati svoja potraživanja i dugovanja, koja su nastala do toga dana (stara potraživanja i dugovanja) a zasebice opet potraživanja i dugovanja, koja će nastati nakon toga roka (nova potraživanja i dugovanja).

Član 2.

Novi se ulozi mogu do daljnjega plasirati jedino u lako likvidne vrednosti, na primer eskontovanjem, kratkoročnih menica sposobnih za

reeskont, lombardovanje državnih vrednosnih papira i slično. Ulozi plativi po viđenju imadu biti smešteni u celosti a od ostalih uloga dvadeset pet od sto u blagajničke zapise il na žiro-računu Narodne banke ili kod Državne hipotekarne banke ili kod Poštanske štedionice.

Novi ulozi na knjižicama i na njih otpadajući kamati imadu se isplaćivati u rokovima koji su otštampani na uložnim knjižicama ako se ne bude s pojedinim ulagačima što drugo ugovorilo. Ovo isto važi i za nove uloge po tekućim računima.

Nova potraživanja zavodskih poverilaca po tekućim računima iz trgovačkog poslovanja imadu se isplaćivati odmah, a kamati kod zaključaka računa ne bude li se što drugo ugovorilo.

Prihod od novih zavodskih potraživanja, te naplaćena nova potraživanja imadu se upotrebljavati jedino za isplatu novih zavodskih dugovanja i za diono podmirenje budućih tekućih potreba koje se navode u tač. 1 člana 3.

Član 3.

Stara svoja dugovanja imade Prva hrvatska štdionica isplaćivati na niže označeni način i to uloge na knjižicama i po tekućim računima uz kamatnjak od četiri i pol od sto bruto, ako

nije ugovoren niži kamatnjak iz raspoloživih likvidnih sredstava koja će dobiti prihodom od starih svojih potraživanja i naplatom istih, unovčenjem zavodske imovine, u koliko ona nije potrebna za dalje poslovanje zavoda i nabavom inih sredstava po članu 4.

1) Još neizvršene dispozicije stranaka na osnovu potraživanja iz inkaso poslova i na osnovu pologa gotovine uslijedilog izričito određenom svrhom, zaostali porez i javne dažbine, obaveze preuzete prigodom kupnja na javnim prinudnim prodajama u svrhu naplate zavodskih potraživanja, izžrebane zavodske založnice i komunalne zadužnice i neisplaćene dospele kupone zavodskih založnica i komunalnih zadužnica imaće zavod isplaćivati odmah čim to poverioci zatraže odnosno u času dospelosti.

Buduće tekuće potrebe ove vrsti, režijski troškovi i sudbeni troškovi, dužni kamati na reeskont, lombard i report Prve hrvatske štedionice kod drugih zavoda imadu se podmirivati iz svih zavodskih raspoloživih sredstava iz člana 2 i 3 ove Uredbe.

2) Po izmaku prva tri meseca, a pokaže li se to mogućim i prije toga roka, a kasnije nakon svaka daljnja tri meseca sačiniće ravnateljstvo zavoda obračun glede svih raspoloživih likvidnih sredstava te će prema visini tih sredstava,

a držeći u vidu potrebe navedene u tački 1 ovoga člana za naredno tromesečje odrediti u sporazumu sa komesarom Ministra trgovine i industrije kvote s kojima će imati zavod tečajem narednoga tromesečja isplaćivati na zahtev svojih poverilaca njihova stara potraživanja. Potraživanja obezbeđena zalozima ili utužena izjednačena su u pogledu načina isplate s ostalim potraživanjima.

3) Bude li Prva hrvatska štedionica prije rokova određenih za obračun u tač. 2 imala raspoloživih likvidnih sredstava po ovome članu, dozvoliće komesar Ministra trgovine i industrije na predlog ravnateljstva i imajući u vidu potrebe iz tačke 1 ovoga člana, da isplaćuje u granicama svojih novčanih sredstava svoja dugovanja koja su obezbeđena ručnim zalogom, i da isplaćuje s uložnica i tekućih računa povjerilaca: uloge koji su nastali posle 23 septembra 1931 godine, kamate za prošlo polugodište na sva stara potraživanja svojih poverilaca, iseljeničke uloge koje su ulagači poslali zavodu neposredno iz inozemstva, potrebe za isplatu dokazanih pogrebnih troškova i troškovi liječenja, potrebe humanitarnih i kulturnih društava, sa uloga na knjižice i tekuće račune, koji glase na njihovo ime, dokazane neodložive potrebe protokolarnih firmi za nadnice, plate i premije njihovih nameštenika, te obaveze po socijalnim

i privatnim osiguranjima s uložnica i tekućih računa koji glase na ime odnosne firme.

Kvote ustanovljene po tač. 2 oglašuju se javnim oglasom u »Službenim novinama« i u svim zavodskim bblagajnama. Kvote koje poverioci ne podignu u spomenutom tromesečju smatraju se novim potraživanjima, te se imadu preneti među nova potraživanja.

Dužnici se mogu služiti kod isplate zavodskih potraživanja zakonskim pravom prebijanja. Ali se ne mogu prebijati potraživanja po uložnim knjižicama, u koliko je ulog učinjen prije stupanja na snagu ove uredbe, a potraživanje iz te knjižice bude stečeno od dotičnog dužnika posle stupanja na snagu ove Uredbe, osim ako je ovo sticanje usledilo putem nasledstva. Izuzetno može se dozvoliti prebijanje i sa takvim potraživanjima, ako je to u interesu zavoda radi naplate njegovih potraživanja. Takvo prebijanje može ravnateljstvo dozvoliti samo po odobrenju komesara Ministra trgovine i industrije.

Sporove između zavoda i njegovih poverilaca u pogledu primene ove Uredbe rešava komesar Ministra trgovine i industrije. Protiv njegove odluke može se nezadovoljna stranka žaliti u roku od petnaest dana na Ministra trgovine i industrije.

Član 4.

Odmah čim ova Uredba stupi na snagu imade ravnateljstvo Prve hrvatske štedionice pristupiti u sporazumu sa komesarom Ministra trgovine i industrije izradi plana o reorganizaciji zavoda u cilju ojačanja vlastitih sredstava, povišenja likviditeta, što većeg sniženja zavodskih režija i što skorijeg prelaza na normalno poslovanje. Taj plan predložiće se na odobrenje Ministru trgovine i industrije.

Član 5.

Zavodski organi, koji bi se ogrešili o ustanove ove Uredbe, odgovaraće disciplinski po postojećim disciplinskim propisima za službenike zavoda, a osim toga odgovaraće još po opštim propisima za svaku počinjenu štetu.

Zavodski poverilac, koji je naplaćen protivno odredbama Uredbe, dužan je povratiti nepravedno podignutu svotu.

Član 6.

Sporove između komesara Ministra trgovine i industrije i zavodskog ravnateljstva rešava Ministar trgovine i industrije.

Član 7.

Za trajanja važnosti ove Uredbe ne mogu se stara potraživanja protiv Prve hrvatske štedionice (član 1) osim onih navedenih u čl. 3 tač. 1, utužiti niti se mogu radi naplate takvih potraživanja voditi protiv zavoda izvršenja (ovrhe). Isto tako se za ovo vreme ne može tražiti otvaranje stečaja nad ovim zavodom.

Član 8.

Ova Uredba stupa na snagu danom obnarodovanja u »Službenim novinama« Kraljevine Jugoslavije.*)

*) Obnarodovana u »Službenim Novinama« od 23. aprila 1932. broj 94.—XLI.

POJEDINI PROPISI ZAKONA

o izvršenju i obezbeđenju (Izvršni postupak), od 9. jula 1930 godine br. 68.508, koji propisi prema Zakonu o zaštiti zemljoradnika, od 19 aprila 1932 godine, dobijaju obaveznu snagu 5 maja ove godine.

Troškovi izvršenja

§ 65.

(1) Tražilac izvršenja mora prethodno sam podneti troškove oko izvršenja.

(2) Ukoliko nije za izvesne slučajeve što drugo naređeno, mora izvršenik tražiocu izvršenja na njegovo traženje naknaditi sve troškove prouzrokovane izvršnim postupkom ukoliko su bili potrebni za celishodno ostvarenje njegovog zahteva. O tome, koji su troškovi bili potrebni, odlučiće sud, brižljivo uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinoga slučaja.

Ograničenja

§ 69.

Za naplatu novčane tražbine, koja bez sporednih pristojbina ne prelazi iznos od hiljadu dinara, ili za naplatu više takvih tražbina istoga verovnika, koje ukupno ne prelaze pomenuti iznos, mogu se dozvoliti prinudna uprava ili prinudna dražba na nepokretninama samo, ako verovnik verovatnim učini da izvršenje na pokretnoj imovini dužnikovoj nije dovelo njegovu tražbinu do potpunog izmirenja, ili ako verovnik verovatnim učini, da dužnik nema nikakve pokretne imovine ili da ima samo pokretnu imovinu iz koje očevidno neće moći za svoju tražbinu da bude namiren.

Utvrđivanje vrednosti zemljišta i dražbenih uslova

§ 113.

(1) Da bi se utvrdila vrednost zemljišta, koje treba prodati, sud će pozvati jednog ili dva veštaka da ih presluša o vrednosti zemljišta, ili će narediti procjenjivanje na licu mesta uz učestvovanje jednog ili više veštaka, ali poslednje samo onda, kad je to prema okolnostima pojedinog slučaja celishodnije da se vrednost zemljišta ili njegovog pripatka pouzdano utvrdi a to

ne bi bilo skopčano sa nesrazmernim troškovima. No sud to mora učiniti, kad je u pitanju zemljište ili pripadak zemljišta od veće vrednosti. Ujedno s procjenjivanjem zemljišta opisaće se i proceniti njegov pripadak.

(2)Pri utvrđivanju vrednosti mora se označiti, koju vrednost ima zemljište, ako ostanu u snazi služnosti, preužici (zadržana izdržavanja) ili drugi realni tereti, koji terete zemljište, a koju vrednost ono ima bez svih ovih tereta; osim toga moraju ovi tereti biti sami za sebe procenjeni i u zapisniku biti označeni i novčani iznosi glavnice, koja odgovara njihovoj vrednosti.

(3) Provođenje procjenjivanja na licu mesta poveriće se kojem izvršnom organu. No sudski služitelji ne smeju se za takve radnje upotrebiti.

(4)O određenom procjenjivanju obavestiće se izvršenik i tražilac izvršenja uz označenje mesta i vremena procjenjivanja.

(5) Ministar pravde izdaće Uredbom pobliže propise o tome, koja se zemljišta i koji pripatci imaju smatrati da su od veće vrednosti, zatim o postavljanju i izboru veštaka kao i o njihovom nagrađivanju i naposletku o načelima, po kojima će se vršiti procenjivanje. Ovom Uredbom propisaće se i to, ukoliko se kod zgrada njihova vrednost, umesto procenom može utvrditi na osnovu prihoda merodavnih za odmeravanje poreza ili na osnovu godišnjeg poreza.

(6) Ako je zemljište već bilo procenjeno povodom kojeg ranijeg dražbenog postupka ili u stečajnom postupku, a od tada nije proteklo više od godine dana i nije nastupila važna promena u kakvoći ili obimu zemljišta odnosno njegovog pripatka, onda može sud kao vrednost zemljišta uzeti vrednost koja je utvrđena već u ranijem postupku. Sud može odustati od procenjivanja i onda, kad su u pitanju zemljišta od manje vrednosti a tražilac izvršenja je podneo isprave, kojima je vrednost zemljišta verovatnom učinjena, a sud smatra ove isprave pouzdanim i podesnim da se na osnovu njih vrednost utvrdi. U jednom i u drugom slučaju sud će pre nego donese svoju odluku, preslušati izvršenika i tražioca izvršenja, a ako je jedan od njih stavio takav predlog, protivnika predlagača.

(7) Ako su u pitanju zemljišta, koja nisu upisana u javnoj knjizi, a potrebno je da se izvrši plenidbeni popis (§ 109 st. 3), onda će se ovom prilikom izvršiti i procena.

(8) U svakome slučaju sud će utvrditi vrednost po slobodnom uverenju na osnovu mišljenja ili podnesenih isprava i drugih iznesenih podataka (§ 368 gr. p. p.).

Najniža prihvatljiva ponuda

§ 119.

(1) Pri dražbovanju ne mogu se prihvatiti takve ponude, koje ne dostižu kod kuća polovinu a kod poljoprivrednih dobara i zemljišta dve trećine utvrđene vrednosti (najniža prihvatljiva ponuda). No sud može po predlogu verovnika čija je tražbina zalogom obezbeđena ili izvršenika, kad na to pristane tražilac izvršenja, odrediti za najnižu prihvatljivu ponudu i koji veći iznos.

(2) U dražbenim uslovima mora se brojevima i slovima naznačiti najniža prihvatljiva ponuda.

Određivanje i objavljivanje dražbenog ročišta

§ 133.

(1) Pošto budu zaključkom utvrđeni vrednost zemljišta i dražbeni uslovi, sud će proglasom (§ 62) odrediti dražbeno ročište tako da između dana kad bude proglas prvi put objavljen u novinama, određenim za službene objave suda, i dana dražbenoga ročišta proteku jedan do dva meseca. U slučaju § 62 br. 2. taj će se razmak računati od dana kad je proglas pribijen na sudskoj tabli. No od dana dozvole dražbe do dana dražbenog ročišta mora biti razmak od tri meseca. Ovo poslednje ne vredi za slučajeve

ponovljene dražbe (§§ 148 i 149) i ponovne dražbe (§ 162.)

(2) Dražbeno ročište ne sme se držati pre nego dozvola prinudne dražbe i utvrđenje dražbenih uslova postanu pravnosnažnim.

§ 134.

Dražbeni proglas mora sadržavati:

1) tačno označenje zemljišta uz kratku napomenu pripatka, koji će se s njim prodati, zatim označenje utvrđene vrednosti zemljišta i pripatka, a kad se prodaju delovi zemljišta, njihovo označenje razlomkom; a ako su u pitanju zemljišta, koja nisu upisana u javnoj knjizi, označiće se i ime sadašnjeg posednika zemljišta;

2) ako se pojedine parcele, koje u zemljišnoj knjizi sačinjavaju jedno zemljišno telo, prodaju pojedinačno ili po skupinama, onda i označenje parcela odnosno skupina, koje će se posebice prodati, i njihove utvrđene vrednosti;

3) dan, sat i mesto dražbe;

4) označenje najniže prihvatljive ponude kao i iznos jamčevine i u čemu se ona mora sastojati;

5) saopštenje, da se dražbeni uslovi i isprave, koje se odnose na zemljište, mogu razgledati kod izvršnoga suda;

6) poziv, da svako lice, koje na zemljištu ima kakvo pravo, zbog kojega dražba ne bi bila dopuštena, prijavi svoje pravo sudu najdalje na dražbenom ročištu i to pre nego što otpočne dražbovanje, jer se inače to pravo u pogledu dotičnog zemljišta na štetu poštenoga kupca neće više moći ostvarivati;

7) saopštenje da će se od lica, za koja na zemljištu već postoje prava ili tereti, ili za koja će se u toku dražbenoga postupka osnovati takva prava ili tereti, naročitom dostavom obavesti o daljim događajima dražbenoga postupka, samo ona, koja stanuju u području izvršnog suda, ili koja saopšte sudu ovlašćenika za primanje dostava, koji stanuje u sedištu suda, a da će se sva druga lica u buduće obaveštavati objavljivanjem na sudskoj tabli. No poreska vlast biće u svakom slučaju obaveštena naročitom dostavom.

Dosuđenje

§ 148.

(1) Zemljište se ne sme dosuditi ako na dražbenom ročištu nije stavljena ponuda, koja dostiže najnižu prihvatljivu ponudu (§ 119).

(2) Ako je dosuda pravnosnažno uskraćena usled toga što nije stavljena najniža prihvatljiva ponuda, sud će, ako tražilac izvršenja to

predloži u roku od mesec dana od bezuspješno održanog dražbenog ročišta, odrediti ponovno dražbeno ročište. Sud može u takvom slučaju, narediti procenu zemljišta, ako procene nije već bilo, i, po potrebi, odrediti ročište za izmenu dražbenih uslova, a naročito s obzirom na uspeh procene.

(3) Naređenja §§ 133 stav 2 i 134 vrede i ovde.

Obustava i odlaganje dražbenoga postupka

§ 165.

5) ako u slučaju § 148. tražilac izvršenja nije u roku od mesec dana od bezuspešno održanog dražbenog ročišta predložio ponovno dražbeno ročište, a ako je to predložio, kad ni na drugom dražbenom ročištu nije bila stavljena najniža prihvatljiva ponuda (§ 119.). Za poljoprivredna imanja ili zemljišta ne može se u takvom slučaju predložiti da se dozvoli novi dražbeni postupak pre nego što proteče pola godine od drugog dražbenog ročišta.

1. Opšta naređenja

§ 209.

Pored stvari, pomenutih u § 20, ne mogu biti predmet izvršenja:

1) odelo, posteljne stvari, rublje, pokućstvo, zasebne peći i štednjaci ukoliko je sve to neophodno potrebno izvršeniku, članovima njegove porodice i služinčadi, koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu;

2) hrana i ogrev, koji su za četiri nedelje potrebni izvršeniku, članovima njegove porodice i služinčadi, koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu;

3) ako je izvršeniku zemljoradnja glavni izvor za izdržavanje njegovo i njegove porodice (zemljoradnik): jedan plug, jedna drljača, jedna kola, jedna motika, jedna sekira, jedan budak, jedna kosa, dva vola ili bivola ili dva tegleća konja ili dva magarca, krava ili bivolica sa teletom, odnosno bivolčetom do godine dana, deset ovaca ili pet svinja ili pet koza i toliko hrane i stelje koliko je potrebno za njega, njegovu porodicu i za od izvršenja izuzetu stoku do nove hrane; ovo vredi i za one zemljoradnike, koji nemaju sopstvene zemlje za obrađivanje nego obrađuju tuđu zemlju;

4) ako izvršenik nije zemljoradnik: po izboru njegovom jedna krava muzara ili bivolica ili tri ovce ili tri koze, ako je ta stoka potrebna za ishranu izvršeniku i članovima njegove porodice, koji s njim žive u zajedničkom kućanstvu, kao i hrana, koja je do nove hrane potrebna za izdržavanje te stoke, i stelja, koja je potrebna za isto vreme;

5) pomoć u gotovom novcu, u hrani, odelu ili drugim stvarima, koje se daju izvršeniku da mu se ublaži nevolja;

6) ako je izvršenik javni službenik, sveštenik, učitelj, advokat, lekar ili lice koje vrši naučni ili umetnički poziv, svi predmeti, koji su takvom licu potrebni za vršenje javne službe, zvanja ili naučnog ili umetničkog poziva, kao i pristojno odelo, a kod vojničkih lica ili žandarma predmeti koji su im potrebni za vršenje ove službe;

7) sprave, posude i zalihe robe, koje su neophodno potrebne za poslovanje apoteka; time se ne isključuje da se apoteka sama sa svima njenim spravama, posuđem i zalihama robe stavi pod prinudnu upravu;

8) oruđe i drugi predmeti, koji su neophodno potrebni izvršeniku za vršenje njegovog zanata, malog obrta ili kojeg privređivanja u vidu ručnog rada, bez kojih on ne bi mogao privređivati za najnužnije izdržavanje svoje porodice, koja s njime živi u zajedničkom kućanstvu; ovamo spadaju i lađe ribarice s priborom kao oruđe potrebno za ribolov; a kod primalja (babica) predmeti potrebni za lično vršenje ovog zvanja;

9) kod lica, čija su primanja (beriva) u novcu po zakonu sasvim ili delimice izuzeta od izvršenja, onaj delimični iznos gotovog novca, nađenog kod njih, koji odgovara prihodu za vreme od plenidbe do prvoga roka naplate tih primanja;

10) seme, potrebno za obrađivanje izvršenikova zemljišta prema njegovoj veličini i vrsti kulture;

11) veštački udovi (proteze), naočari i drugi pomoćni predmeti, potrebni zbog telesnih mana, u koliko su potrebni za ličnu upotrebu izvršenika i članova njegove porodice;

12) predmeti, koji služe vršenju božje službe i vršenju verskih obreda priznatih vera, kao i relikvije, a tako isto i rekviziti, koji su potrebni u prostorijama određenim za vršenje verskih obreda;

13) ženidbeni prsten izvršenikov, lična pisma i ostali lični spisi dužnikovi kao i porodične slike, osim okvira;

14) predmeti neposredno namenjeni za sahranu izvršenikovu i članova njegove porodice;

15) ordeni i drugi znaci odlikovanja.

3 Prodaja

§ 230.

(1) Dražbovanje u pogledu pojedinih stvari ili pojedinih skupina stvari (§ 229 st. 3) zaključiće se, ako i posle drugog poziva na ponudu veća ponuda nije bila stavljena.

(2) Ako niko ne ponudi početnu dražbenu cenu, primiće se i niže ponude, ali ponude, koje ne dostižu ni jednu trećinu procenjene vrednosti, neće se primiti.

(3) Sud može po predlogu tražioca izvršenja, podnetom pre dražbenog ročišta, sa pristankom (§ 52) svih ostalih verovnika, koji moraju biti obavešteni o dražbenom ročištu (§ 225), odrediti kao najnižu prihvatljivu ponudu i takav iznos, koji prelazi jednu trećinu procenjene vrednosti.

(4) Stvari od platine, zlata i srebra ne smeju se prodati ispod vrednosti kovine.

(5) Naređenja §§ 140 stav 1 i 3 141 stav 2 i 4, primenjivaće se i na dražbu pokretnih stvari.

(6) Dosuđena stvar predaće se kupcu samo, ako odmah položi kupovinu u gotovom novcu. Kupac mora odmah preuzeti stvar. On nema prava da traži jamčenje zbog kakvih nedostataka prodate stvari.

(7) Ako kupac ne položi kupovinu do zaključenja dražbe, mora se ta stvar odmah na novo prodavati. Prvome kupcu ne sme se dopustiti, da bude ponudilac kod ponovne dražbe. On odgovara za razliku u ceni, koja bi nastala i za troškove ponovljene dražbe, ali nema prava na višak, koji bi se postigao ponovnom dražbom. U pogledu naplate te razlike vredi naređenje § 163 stav 2 i 3.

